

отивать къмъ нагрѣты-тѣ равнины, трѣба да приминувать прѣзь нѣкои планины. Тѣзи планины отнемать отъ тѣхъ влага-та, като ѣж обръщатъ на буйны дѣждове, и чрѣзь това, като освобождаватъ грамадни количества топлина, коя-то служи за по-нататъшно разрѣдываніе на въздуха и за распространеніе муссоны-тѣ по море-то задъ Екватора и даже нѣкога до 15° Ю. Ш.

§. 161. Заедно съ завръщаніе-то на слънце-то на Ю., и съ приближеніе-то на зима-та, нагрѣты-тѣ степы и равнины наченватъ да истиватъ; потрѣба-та отъ студень и влаженъ морскы въздухъ намалява; сгъстяваніе-то ся прекратява; и причины-тѣ, кои-то сж породили Ю. З. муссоны, наченватъ да исчезватъ, а пагъ причины-тѣ, кои-то производять С. И. пассатны вѣтрове ся усиловать. Тѣзи послѣдны-тѣ вѣтрове ся наричатъ въ Индія С. И. муссоны, защо-то въ продълженіе на шесть мѣсяца духжтъ въ противна страна на Ю. З. муссоны. Но собственно тѣзи С. И. пассатны вѣтрове, кои-то както ще видите на карта-та, повече-то иджтъ отъ суша-та. Затова тѣ — поне въ Индія — сж обыеновенно не дѣждовны и производять сухо врѣме.

§. 162. За да ся запомни това обьясненіе, земете карта-та Азія и разглѣдайте главны-тѣ ѣ пустыни и планинскы рѣдове: забѣлѣжете голѣма-та централна область, коя-то ся простира 3000 мили на И. отъ Каспійско-то море. Широчина-та ѣ ся измѣнява отъ нѣеолое стотинъ, до 1500 мили, и тя почти ся дѣли на двѣ части чрѣзь параллелныя кржгъ 40° С. Ш. Земете послѣ карандашь и начъртайте на карта-та Азія линія коя-то раздѣля изворы-тѣ на тѣзи рѣкы, кои-то както Объ, Енисей, Лена и др., текжтъ къмъ С. въ Аретическый океанъ отъ изворы-тѣ на тѣзи, кои-то както Уралъ, текжтъ на Ю. въ Каспійско-то